

Αντώνης Μαυρόπουλος *Ολυμπιάδα 2004: ίσως να μην είναι τόσο αργά...*

Για την ανάθεση της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα έχουν ήδη γραφτεί πάρα πολλά. Δεκάδες πανηγυρικά πρωτοσέλιδα εφημερίδων, εκατοντάδες διθυραμβικά άρθρα, χιλιάδες πανομοιότυπα επιχειρήματα που διοχετεύθηκαν ως διά μαγείας σε όλους σχεδόν τους δημοσιογράφους. Πολλά από αυτά, ιδίως όσα γράφτηκαν πριν την ανάθεση της Ολυμπιάδας στην Αθήνα, φαίνεται πως προέρχονται από το ίδιο εργοστάσιο παραγωγής προπαγάνδας: σταθερή και έμμονη επανάληψη παμπάλαιων στερεοτύπων, σύνδεση αρχαιοπρεπών φράσεων και αξιών με το όραμα του εκσυγχρονισμού και της ανταγωνιστικότητας, χουλιγκανισμοί και ύβρεις εναντίον όσων διαφωνούν, όλα αυτά ενωμένα σε έναν απίθανο συνδυασμό ευρωλιγούρας, εθνικισμού και διαπλοκής του ολυμπιακού πνεύματος με τους σύγχρονους νόμους της αγοράς. Αλλά και μετά την ανάθεση της Ολυμπιάδας στην Αθήνα, το βιολί συνεχί-

στηκε, σε ελαφρά τροποποιημένο μοτίβο: για να γίνει το όραμα πράξη δεν αρκούν οι χιλιάδες εθελοντές που μάζεψαν τα «Νέα», ούτε βέβαια οι προσπάθειες του ζεύγους Αγγελόπουλου και του δημάρχου Αθηναίων. Απαιτείται σκληρή δουλειά από όλους μας, επιτάχυνση των μεγάλων έργων, συνδυασμός του 2004 με το Μάαστριχτ και φυσικά διαιώνιση της πολιτικής λιτότητας τουλάχιστον ως το 2004!

Η πορεία προς το 2004 μόλις ξεκίνησε λοιπόν. Με τυπικό σύμβολό της τη σύλληψη 10 πολιτών που αντιτάχθηκαν δημόσια στην ανάληψη της Ολυμπιάδας από την Αθήνα, ανάμεσά τους και ο Γ. Λιερός, συνεργάτης της *Ουτοπίας*. Μήπως είναι η ώρα να θυμηθούμε ότι αντίστοιχης κλίμακας ιδεολογική τρομοκρατία είχε να γίνει από την εποχή του πρόσφατου «Μακεδονικού» αγώνα;

Όποιος ασχοληθεί έστω και επιδερμικά με το θέμα, θα ζαλιστεί από τα μηδενικά

που κυκλοφορούν στις αναφορές περί κόστους έργων. Τα περισσότερα κονσόρτσιουμ έχουν ήδη στηθεί ενώ κάποια καθυστερημένα στήνονται αυτή την περίοδο. Οι μεγάλοι χορηγοί τώρα θα εισπράξουν στο πολλαπλάσιο τα «πακέτα» που χορήγησαν στην Επιτροπή Διεκδίκησης, για να επιβεβαιωθεί άλλη μια φορά ότι η χορηγία στην εποχή μας είναι μια αποδοτικότερη επένδυση. Η κυβέρνηση ετοιμάζει μια ανώνυμη εταιρεία για να αναλάβει την καθοδήγηση (βλ. και στο σχετικό λήμμα «μοιρασιά») των έργων που θα γίνουν. Η ΔΟΕ τρίζει τα χέρια της με τα συμβόλαια που υπέγραψαν οι Έλληνες αρμόδιοι. Κάποιοι καλλιτέχνες και διανοούμενοι, σε αγαστή συνεργασία με τον κρατικό μηχανισμό, ετοιμάζουν την Πολιτιστική Ολυμπιάδα. Και κάποιοι βουλευτές διαμαρτύρονται (δικαίως μεν, με αμφίβολη σκοπιμότητα δε) για την άνιση κατανομή των κονδυλίων.

Είναι εντυπωσιακό ότι η προβολή της διεκδίκησης των Ολυμπιακών Αγώνων από την Αθήνα παρουσιάζει ορισμένα κοινά σημεία με τη συζήτηση που γίνεται για... την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) στα πλαίσια της ΕΕ. Πρώτον, υπάρχει εκπληκτική πολιτική ομοφωνία επί του θέματος. Μεγαλοβιομήχανοι, εργολάβοι, εκδότες, τραπεζίτες, ο Αβραμόπουλος, ο Σημίτης, ακόμα και η κυρία Τσουνάτου (με την ευγενική συμμετοχή και του Γ. Νταλάρα), έχουν συνασπίσει ένα μπλοκ που μάχεται σκληρά για να πείσει για την ανάγκη σκληρής εργασίας εν όψει του 2004. Δεύτερον, όποιοι ασκούν κριτική αντιμετωπίζονται περίπου ως προδότες του έθνους, όπως ακριβώς γίνεται και με όποιον αμφισβητεί την ανάγκη ένταξης στην ΟΝΕ. Και τρίτον, σχεδόν κανένας δεν μιλάει για την οικονομική ληλασία των λαϊκών εισοδημάτων που θα σημάνουν οι Ολυμπιακοί

Αγώνες, ληλασία που μόνο με τον οδοστρωτήρα της ΟΝΕ μπορεί να συγκριθεί!

Είναι φανερό ότι η ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων από την Αθήνα έχει τεράστια πολιτική σημασία για το σύνολο του οικονομικού και πολιτικού κατεστημένου της Ελλάδας. Έτσι εξηγούνται και οι αναλογίες με την ΟΝΕ, αν και η τελευταία έχει ασύγκριτα μεγαλύτερη στρατηγική σημασία. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, όμως, έχουν την ιδιαιτερότητα ότι αποτελούν μια «στιγμιαία» ευκαιρία που υπόσχεται νέα ανακατανομή εισοδημάτων, τεράστια οικονομικά κέρδη και επιτάχυνση των ήδη δρομολογημένων αναδιαρθρώσεων της ελληνικής οικονομίας και της χωροταξικής κατανομής της, γεγονός που θα επιδράσει θετικά και στις προσπάθειες ένταξης στην ΟΝΕ.

Η οικονομική ληλασία των εργαζομένων θα είναι άμεσο επακόλουθο της ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων. Όπως αποδεικνύεται και από τη διεθνή εμπειρία, τα ελλείμματα που θα προκύψουν αναμένεται να ξεπεράσουν το 1 τρις.! Το κόστος αυτό θα πληρωθεί από τους «συνήθεις υπόπτους»: τους φορολογούμενους. Τα κέρδη που θα προκύψουν θα μοιραστούν στους «πάντα αθώους»: τους μεγαλοεργολάβους και τις πολυεθνικές. Απόλυτη συμφωνία με την πολιτική της κυβέρνησης Σημίτη: με τα δικά μας λεφτά θα υφαίνονται τα νέα διαπλεκόμενα, που στη συνέχεια θα απαιτούν νέα λιτότητα, ιδιωτικοποιήσεις, ελαστικές σχέσεις εργασίας, απολύσεις κ.ο.κ. Το κόλπο είναι έξυπνο: ποιος εργαζόμενος θα έβγαζε από την τσέπη του 500 χιλιάδες δρχ. να δώσει για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εταιρειών; Ενώ τώρα, μέσω ειδικών φόρων, λαχείων και δημοσιονομικής πολιτικής, όλοι οι εργαζόμενοι, θέλουν-δεν θέλουν, θα πληρώσουν τα αναμενόμενα έργα (αρχετοί μάλιστα θα το κά-

νουν με ευχαρίστηση!), μέσω των οποίων το χρήμα θα καταλήξει στις εταιρείες.

Αυτός είναι άλλωστε και ο λόγος για τον οποίο υπάρχει τόσο εντυπωσιακή συναίνεση: η πίτα των Ολυμπιακών Αγώνων είναι σοβαρό μέρος της υλικής βάσης πάνω στην οποία θα στηριχτούν οι νέες κοινωνικοπολιτικές συμμαχίες του κατεστημένου και ο οικονομικός επεκτατισμός του. Για αυτούς τους λόγους, επίσης, η προσπάθεια να εμφανιστεί πολιτική αντίθεση μεταξύ ανάληψης των Ολυμπιακών Αγώνων και της ένταξης της Ελλάδας στην ΟΝΕ αποτελεί το πολύ-πολύ φτηνό προπαγανδιστικό τριζ, για να μην πούμε ανώδυνη κριτική, επικίνδυνη για τις τάσεις αντίστασης που κάνουν την εμφάνισή τους.

Από την άλλη μεριά, ελάχιστοι έχουν συνειδητοποιήσει, προς το παρόν, το μέγεθος της επερχόμενης καταστροφής: μεγάλο μέρος της Πάργης, η παραλία του Σχοινιά, οι υγροβιότοποι του Φαληρικού Δέλτα και το Άλσος Βεΐκου απειλούνται με εκατομμύρια κυβικά μέτρα μπετόν, σε μια πόλη που έχει ανάγκη ακόμα και από το τελευταίο τετραγωνικό μέτρο πρασίνου! Για να μη μιλήσουμε για την τεράστια επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης τις μέρες των αγώνων και τους εκατοντάδες χιλιάδες πρόσθετους τόνους σκουπιδιών. Τεράστια οικονομικά συμφέροντα караδοκούν: αλυσίδες ξενοδοχείων για να βάλουν στο χέρι την περιοχή του Ιπποδρόμου, μεγαλοεργολάβοι και οικοπεδοφάγοι εμπρηστές για να βάλουν επίσημα το πόδι τους στην Πάργη (και όχι να καίνε λίγο-λίγο κάθε χρόνο). Όσον αφορά τις τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις που θα έχουν όλα αυτά τα έργα, ούτε μία μελέτη δεν έχει γίνει ακόμα και όλα δείχνουν ότι ακόμα και αν τελικά γίνουν τα αποτελέσματά τους είναι προκαθορισμένα. Το λόμπι των μεγα-

λομηχανικών δεν αστειεύεται όταν είναι να βγάλει χρήματα από το περιβάλλον...

Όσον αφορά τον αναγεννημένο μεγαλοϊδεατισμό που συνοδεύει τις προσπάθειες έμπνευσης Σταχανοβικού πνεύματος στους Έλληνες εργαζομένους, τα προβολόμενα επιχειρήματα περί αρχαίου πνεύματος και αναβίωσης του Ολυμπισμού στην κοιτίδα του αποτελούν πραγματική πρόκληση στη νοημοσύνη μας. Η αλήθεια είναι ότι η ΔΟΕ ελπίζει να ξαναδώσει λίγο «αρχαίο πνεύμα» στους αγώνες ακριβώς για να σώσει την αξία ενός πανάκριβου εμπορικού προϊόντος, το οποίο τα τελευταία χρόνια κινδύνευε να απαξιωθεί από την ίδια την εμπορικότητά του. Η επιστροφή των αγώνων στην Αθήνα, συμβολικά τουλάχιστον, επιδιώκεται να συνδεθεί με μια «αναβάπτιση» τους, έτσι ώστε να αρθεί η εικόνα της εμποροπανήγυρης που συνοδεύει τους αγώνες την τελευταία δεκαετία τουλάχιστον. Η προσπάθεια αυτή γίνεται για να διατηρηθεί μια περισσότερο ελκτική εικόνα των αγώνων, τέτοια που να δικαιολογεί τις τεράστιες επενδύσεις και τα κέρδη που αναμένονται από κάθε διοργάνωση. Παρ' όλα αυτά, ούτε καν ο Χαρδαβέλλας και η Νικολούλη δεν θα μπορούσαν να βρουν μία, έστω, πραγματική σχέση ανάμεσα στο πολιτικό, αθλητικό, εμπορικό, τηλεοπτικό και εργολαβικό παζάρι των σημερινών Ολυμπιακών Αγώνων με το πνεύμα της ευγενούς άμιλλας και της ειρήνης, που θεωρητικά τουλάχιστον συμβόλιζαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην αρχαιότητα. Για να μη θυμίσουμε ότι πίσω από κάθε Μεγάλη Ιδέα κρύβεται μια Μεγάλη Καταστροφή, τσιτάτο που κολλάει ακριβώς στην ανάληψη των Ολυμπιακών από την Αθήνα. Και αποτελεί πραγματικό στίγμα για την ελληνική διανοήση το γεγονός ότι ελάχιστοι εκπρόσωποι της αντιτάχθηκαν σε όλη αυτή την επι-

στροφή του μεγαλοϊδεατισμού (εξέλιξη για την οποία μας είχαν προετοιμάσει από την εποχή των συλλαλητηρίων για τα Σκόπια).

Μια κριτική αντιμετώπιση της λαίλαπας του 2004 δεν μπορεί παρά να σταθεί στο μοντέλο ανάπτυξης που ενισχύει μια τέτοια προσπάθεια. Μιας ανάπτυξης βασισμένης στα μεγάλα έργα που το μόνο που εξυπηρετούν είναι η κερδοφορία και η βελτίωση των υποδομών κυκλοφορίας του κεφαλαίου, που θα δημιουργήσει μια ακόμα πιο υδροκέφαλη Αθήνα-μητρόπολη των επιχειρήσεων που θα τρώει τους κατοίκους της. Γιατί σε αυτή την πόλη, πέρα από το Χρηματιστήριο, τις τράπεζες και τις κατασκευαστικές εταιρείες υπάρχουν και 5 εκατομμύρια άνθρωποι, που προσπαθούν να επιβιώσουν σε αφόρητες συνθήκες. Και γιατί υπάρχουν και άλλοι τόσοι άνθρωποι εκτός της υπερκορεσμένης Αθήνας, για τους οποίους αποτελεί βάνουση πρόκληση ο νέος υπερσυγκεντρωτισμός που θα προκαλέσουν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Υπάρχει έστω ένας σοβαρός άνθρωπος που να πιστεύει τις κυβερνητικές κορόνες περί «ανάπτυξης του αθλητισμού στην περιφέρεια με αφορμή το 2004»;

Μήπως όμως ρώτησε κανείς τον ελληνικό λαό αν θέλει τους Ολυμπιακούς Αγώνες; Είναι τέτοια η επιχείρηση συσκοτίσης, απόκρυψης της αλήθειας και των σχεδιαζόμενων παρεμβάσεων, είναι τέτοια η προπαγανδιστική ομοβροντία και η επιβολή της «μίας και μοναδικής ανεκτής σκέψης» που πραγματικά μπορεί να συγκριθεί μόνο με την αντίστοιχη προσπάθεια επιβολής του Μάαστριχτ. Η αντίθετη γνώμη εξοβελίζεται ως διά μαγείας, σχεδόν από κάθε δημόσια συζήτηση, γεγονός τελείως λογικό, σύμφωνα με τη στάση της Επιτροπής Διεκδίκησης, σύμφωνα με την οποία ο αντίλογος βλάπτει! Αξίζει να θυμίσουμε ότι συλλήψεις

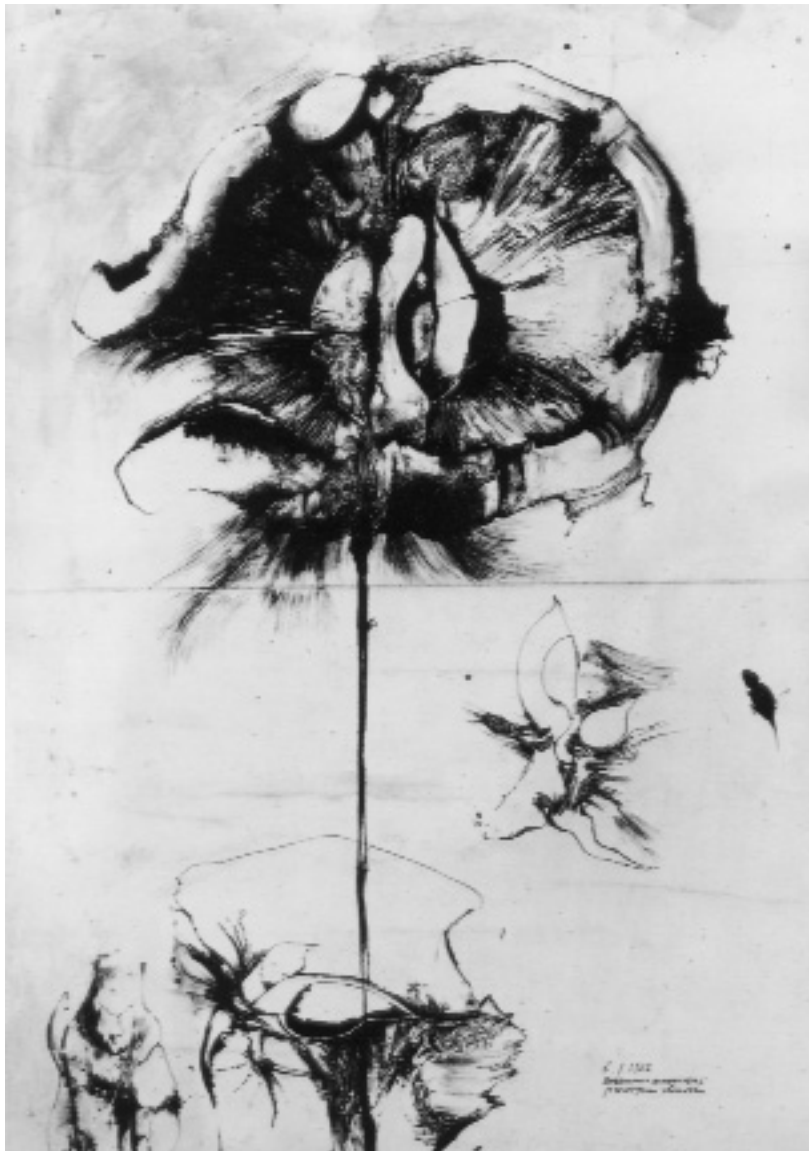
για μοίρασμα προκηρύξεων είχαν ξαναγίνει μόνο την εποχή των «μακεδονικών συλλαλητηρίων». Φανταστείτε τι έχει να γίνει κατά την περίοδο που θα πλησιάζουν οι αγώνες, αν στο μεταξύ επιτρέπεται να κυκλοφορούν στο δρόμο οι διαφωνούντες!

Τέλος, για να λέμε την αλήθεια, ο γράφων δεν ήθελε τη διοργάνωση της Ολυμπιάδας του 2004 στην Αθήνα, επειδή αισθάνεται άβολα με τις σύγχρονες Ολυμπιάδες γενικά. Το πιθανότερο είναι ότι και ο γράφων θα παρακολουθήσει τις κορυφαίες στιγμές των αγώνων από την τηλεόραση και ίσως και να θαυμάσει τις προσπάθειες των αθλητών. Όμως η βιτρίνα που φαίνεται στην τηλεόραση είναι πολύ εύθραυστη και σπάει αμέσως με τις πρώτες σκέψεις. Οι πρωτιές, πλέον, δεν κρίνονται κυρίως στους αγωνιστικούς χώρους αλλά στα χημικά εργαστήρια. Το κίνητρο των εκατομμυρίων χιλιάδων δολαρίων και των διαφημιστικών συμβολαίων είναι πολύ μεγάλο, πολύ περισσότερο από όσο χρειάζεται για να παραμεριστούν ηθικοί ενδοιασμοί και αθλητικές αξίες. Σε τελική ανάλυση το μόνο πρότυπο που καλλιεργείται από αυτόν το μεγάλο, σχεδόν θρησκευτικό, αθλητικό θεσμό είναι το πρότυπο του αθλητή-υπερανθρώπου, που δεν ασχολείται με τίποτα άλλο στη ζωή του, που αγωνίζεται ακόμα και σε βάρος της υγείας του για να ξεπεράσει τα όριά του, που είναι ικανός για κάθε πράξη προκειμένου να βγει πρώτος στο κίνητρο του κέρδους και της δόξας. Και μαζί του τηλεθεατή-φιλάθλου, που αναζητάει τη χαμένη από τη ζωή του αδρεναλίνη στο ολυμπιακό σόου, με τον ίδιο τρόπο που άλλοι την αναζητούν στα ριάλιτι σόου.

Όλα τα παραπάνω δεν στόχευαν απλά να υπενθυμίσουν τους λόγους για τους οποίους έπρεπε να αναπτυχθεί ένα κίνημα κατά της ανάληψης της Ολυμπιάδας από τη

χώρα μας. Πολύ περισσότερο στόχευαν να υπενθυμίσουν ότι μπροστά στο 2004 πρέπει να αναμένουμε μια ευρείας κλίμακας περιβαλλοντική, οικονομική και πολιτική χειροτέρευση της ζωής των εργαζομένων, ιδι-

αίτερα αυτών που μένουν στην πολύπαθη Αθήνα. Και ίσως να μην είναι ακόμα τόσο αργά, έτσι ώστε αυτή η χειροτέρευση να μπορεί να θεωρηθεί αναπόφευκτη...

1962. Ξεσχισμένο λουλουδι. Σινική μελάνη σε χαρτί.

1993. Τοπίο 3/26. Μικτή τεχνική σε χαρτί.